گزارش خبر
NEWSREPORT
کد خبر: ۴۵۳۲۵۲
یکشنبه ۷ شهریور ۱۴۰۰ ۱۲:۳۴

"مخالفان واکسن"عامل خطر و نگرانی هستند نه واکسن!

از بین ۱۵ میلیون و ۷۰۰ هزار ایرانی بالای ۵۰ سال واجد شرایط واکسیناسیون، ۳ میلیون و ۹۲۰ هزار نفر واکسن نزده‌اند!

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، روزنامه همشهری نوشت: «تاکنون گروه سنی بالای ۵۰ سال در سراسر کشور و برخی گروه‌های سنی پایین‌تر در مناطق خاص مثل استان‌های مرزی یا جزایر خلیج فارس برای تزریق واکسن فراخوانده شده‌اند که به گفته وزیر بهداشت، حدود ۲۵درصد از بالای ۵۰ساله‌ها برای تزریق واکسن اقدام نکرده‌اند.
جمعیت گروه سنی بالای ۵۰سال در کشور مطابق گفته سخنگوی ستاد ملی مبارزه با کرونا ۱۵میلیون و۷۰۰هزار نفر است که حدود ۳میلیون‌و۹۲۰هزار نفر از آنها واکسن نزده‌اند. این عدد بی‌تردید با احتساب گروه‌های سنی پایین‌تر از ۵۰ سال - شامل برخی اقشار و مشاغل و همچنین مردم عادی در برخی مناطق خاص کشور - بیشتر هم می‌شود.
این در حالی است که کرونای دلتا در کشور طغیان کرده و در هفته‌های اخیر، روزانه بین ۶۰۰ تا ۷۰۰ کشته به جای گذاشته است. البته پرهیز از تزریق واکسن فقط مختص ایران نیست و در سایر کشورهای دنیا نیز گروه‌هایی هستند که در برابر برنامه واکسیناسیون عمومی کرونا مقاومت می‌کنند.
در ایران اما به دلیل دسترسی‌نداشتن به واکسن کافی و سرعت نه‌چندان بالای واکسیناسیون، همچنان گروه‌های زیادی در صف هستند و به همین دلیل هنوز مسئله مخالفان واکسن به‌عنوان یک معضل یا دغدغه مطرح نشده است. این وضع اما دیر نخواهد پایید و احتمالا با فراخوان همه گروه‌های سنی، سیاستگذاران بهداشت و درمان، باید برای اقناع چند میلیون نفری که مایل به تزریق واکسن کرونا نیستند، فکری کنند.
مسئولان وزارت بهداشت درباره چرایی این مسئله پاسخی ندارند و می‌گویند که تحقیق جامعی در این باره نداشته‌اند؛ چرا که فعلا درگیر واکسیناسیون متقاضیان هستند. در گزارشی میدانی با برخی افرادی که به رغم نوبتشان برای دریافت واکسن مراجعه نکرده‌اند صحبت و دلایل آنها را دسته‌بندی کردیم که در ادامه می‌خوانید:
گروه اول کسانی هستند که از اساس و بدون هیچ منطق علمی با هر گونه واکسن مخالف و معتقدند که واکسن‌ها بدتر بدن را در مقابل بیماری ضعیف می‌کنند. آنها معتقدند که پیشگیری می‌تواند آنها را در مقابل هر گونه بیماری ازجمله کرونا مقاوم و بی‌نیاز از واکسن کند. نیره ۵۱ ساله و همسر ۵۳ساله‌اش جزو این گروه هستند که حتی ۲ فرزندشان را برای تزریق واکسن‌های فلج اطفال، هپاتیت، سرخک، سرخجه و ... به مراکز درمانی نبرده‌اند و از این اقدام خود راضی‌اند.
نیره در این باره می‌گوید: «پشت واکسن‌درمانی یک تجارت پرسود خوابیده و سرمایه‌گذاران در شیپور تبلیغات می‌دمند و ترس ایجاد می‌کنند تا واکسن‌هایشان فروش برود. من دو فرزند دارم که یکی ۱۶سال و دیگری ۲۵ساله است و در کودکی اجازه ندادم که هیچ واکسنی به آنها بزنند. الان هم هیچ مشکل جسمی ندارند و سالم هستند. درباره کرونا هم همین فکر را دارم. من حاضر نیستم جان خودم و خانواده‌ام را برای پرکردن جیب یک عده سرمایه‌دار به خطر بیندازم. برای همین تلاش می‌کنم با طب سنتی از بیماری پیشگیری کنم.»
گروه دیگری هم هستند که معتقدند کشورهای خارجی واکسن‌هایی تولید می‌کنند که روی ژنتیک افراد اثر می‌گذارد و باروری آنها را دچار اختلال می‌کند. حسین یکی از کسانی است که با همین استدلال راضی به زدن واکسن نشده است: «این که کجا چنین چیزی را خوانده یا شنیده‌ام یادم نمی‌آید اما در واتساپ و اینستاگرام زیاد درباره آن حرف می‌زنند. من یک فرزند دارم و می‌خواهم دو فرزند دیگر هم داشته باشم. پس واکسنی را که نمی‌دانم داخل آن چیست، نمی‌زنم.»
در این گروه علت‌های دیگر غیر منطقی و علمی برای مقاومت در برابر واکسن کرونا وجود دارد که می‌گویند سرچشمه آن بی‌اعتمادی به تولیدکنندگان واکسن است. قراردادن میکروچیپ در واکسن‌ها، خاصیت سرطان‌زایی و تأثیر معکوس بر سلامت از استدلال‌های اشتباه دیگری است که این گروه می‌آورند و روی آن پافشاری دارند.
مقاومت در برابر واکسن چینی
از گذشته ذهنیت بخشی از ایرانیان درباره محصولات چینی موجود در بازار چندان مطلوب نبوده و حالا این ذهنیت به واکسن چینی موجود در ایران نیز سرایت کرده است. واکسن سینوفارم چینی که به گفته سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا ۶۷ درصد واکسن موجود در ایران را تشکیل می‌دهد، از سوی گروهی از افراد فراخوان‌شده به واکسیناسیون مورد استقبال قرار نگرفت. شهرام محمدخانی، ۶۴ساله، از شهروندانی است که نمی‌خواهد واکسن چینی بزند: «من دید خوبی نسبت به اجناس چینی ندارم و همیشه هزینه بیشتری صرف می‌کنم که وسایل بهتری خریداری کنم. حالا چطور باید به واکسن چینی که تأثیر مستقیم روی سلامتم دارد، تن بدهم؟ واکسن آسترازنیکا هم برای من مضر است چون سابقه لختگی خون دارم. پس ناچارم فعلا واکسن نزنم تا واکسن مناسب شرایط من یا تولید یا وارد شود.»
از سویی برخی اخبار ضدونقیض درباره واکسن سینوفارم در روزهای گذشته به این بی‌رغبتی دامن زده و افراد بیشتری را بی‌تمایل کرده است. برخی رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی روز پنجشنبه شایعاتی منتشر کردند مبنی بر این که واکسن سینوفارم واردشده به ایران از نوع ووهان است که تأییدیه سازمان جهانی بهداشت را ندارد؛ خبری که البته مسئولان وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو آن را تکذیب کرده و اشتباه دانسته‌اند. این خبر در کنار اخبار مربوط به کم‌اثر بودن سینوفارم و ابتلای افراد پس از تزریق هر دو دوز این واکسن و حتی شایعه مرگ برخی دیگر باعث شده افراد بیشتری از تزریق سینوفارم سر باز بزنند.
منتظران واکسن‌های بهتر
گروه دیگری که تاکنون به‌رغم فراخوان‌های عمومی برای دریافت واکسن کرونا به مراکز واکسیناسیون مراجعه نکرده‌اند، کسانی هستند که نسبت به کل واکسن‌های موجود در ایران دید خوبی ندارند. گروه دیگری هم هستند که منتظرند اثربخشی واکسن‌های تزریق‌شده در افراد جامعه را ببینند و بعد برای واکسیناسیون خود اقدام کنند. فرشته منتظری، معلم ۵۱ ساله‌ای است که هم از طریق آموزش و پرورش و هم به واسطه گروه سنی برای تزریق واکسن فراخوانده شده، اما تاکنون در این باره اقدام نکرده است. او می‌گوید: «من از ابتدای کرونا سایت سازمان جهانی بهداشت را مستمر پیگیری می‌کنم یا صحبت پزشکان در شبکه‌های اجتماعی را کامل گوش می‌دهم و متوجه شدم که تحقیقات درباره واکسن‌های موجود در دنیا هنوز کامل نشده و عوارض

بلندمدت آنها مشخص نیست. پس با رعایت پروتکل‌ها در این مدت منتظر می‌مانم تا مطالعات پیرامون واکسن‌ها تمام شود. ضمن این که در اطراف خودم کم افرادی را ندیدم که بعد از زدن واکسن، دچار بیماری کرونا شده‌اند.»

طاها میرزایی هم از بیماران سرطانی است که حاضر به زدن واکسن نشده است: «مطمئنم که تا یک سال آینده واکسن‌های بهتری تولید می‌شود که نگرانی نسبت به آنها کمتر باشد. تا آن موقع صبر می‌کنم.»

اخبار ضدو نقیض که البته از سوی متخصصان و مسئولان وزارت بهداشت رد می‌شود درباره افراد واکسینه‌شده که دوباره کرونا گرفته یا فوت کرده‌اند نیز باعث تشدید ترس و خودداری عده‌ای از واکسیناسیون شده است. طاها می‌گوید: «بین افرادی که واکسن زده‌اند، کسانی را دیدم که بعد از دوز دوم فوت کرده‌اند یا دوباره به بدترین شکل مبتلا شده‌اند. این یعنی واکسیناسیون بر اساس فیزیولوژی هر فرد صورت نگرفته که باید اصلاح شود.»

مواجهه با مخالفان واکسن باید چگونه باشد؟

قطعا دلایلی از سوی مخالفان واکسیناسیون وجود دارد اما موضوع آشکار این است که از بین ۱۵ میلیون و ۷۰۰ هزار فراخوانده‌شده، سه میلیون و ۹۲۰ هزار نفر برای تزریق واکسن اقدام نکرده‌اند؛ گروهی که در ادامه واکسیناسیون ممکن است تعدادشان بیشتر هم شود که به گفته متخصصان می‌تواند برای سلامت عمومی جامعه خطرآفرین باشد.

در برخی کشورها مانند آمریکا سیاست‌های تشویقی برای افراد واکسینه‌نشده در نظر می‌گیرند. به گزارش ایندیپندنت لری هوگان، فرماندار مریلند اعلام کرده بود: «هر کارمند دولت در این ایالت که واکسن بزند، ۱۰۰ دلار پاداش می‌گیرد.» جیم جاستیس، فرماندار جمهوریخواه ویرجینیای غربی نیز گفته بود: «برای آن که بتوان ویروس را «در نطفه» خفه کرد، به شهروندان ۱۶ تا ۳۶ساله آن ایالت در صورت تزریق واکسن، ۱۰۰ دلار اوراق قرضه تعلق می‌گیرد.» تیم یانکیز نیویورک با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد: «حاضریم با دادن بلیت رایگان، مردم را به واکسن‌زدن تشویق کنیم. پس به ورزشگاه بشتابید، واکسن بزنید و یانکیز را تشویق کنید!»

مرتضی حق‌وردی، روانشناس اجتماعی و استاد دانشگاه، درباره راهکارهای مواجهه با ایرانی‌های مخالف واکسیناسیون به همشهری می‌گوید: «در ایران به دلیل بحران اقتصادی که دولت با آن روبه‌روست از یک‌سو و نرخ بالای تورم از سوی دیگر، تشویق‌های پولی ممکن یا اثرگذار نخواهد بود؛ بنابراین وزارت بهداشت باید از حالا که نرخ مخالفان دریافت واکسن زیاد نشده، برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهد.»

او در ادامه توضیح داد: «البته ۲۵درصد جمعیت مخالف یا مردد در مقابل بیماری که کشتار آن زیاد است، باید مورد مطالعه جدی و فوری قرار بگیرند و طی صحبت با این افراد باید دلایل آنها را شنید و ثبت کرد و برای آن راه حلی اندیشید. این که منتظر بمانیم که واکسیناسیون تمام شود و بعد فکری به حال واکسینه‌نشده‌ها کنیم، غلط است، چون کار سخت‌تر خواهد شد.»

حق‌وردی معتقد است که اقناع مخالفان واکسیناسیون در برابر کرونا باید از طریق مراکز مذهبی و مساجد مختلف در دستور کار وزارت بهداشت قرار گیرد: «از طریق مراکز مذهبی و مساجد، فعالان شبکه‌های مجازی، رادیو و تلویزیون و شبکه‌های فیلم خانگی باید این اقناع صورت بگیرد. باید به طور شفاف و دقیق با مردم درباره واکسن‌های موجود در ایران صحبت کرد و شرایط آینده بیماری را برای آنها شرح داد. همچنین اگر کسانی هستند که نسبت به برخی واکسن‌ها مقاومت دارند، دولت باید تنوع سبد واکسن را برای آنها بالا ببرد تا آنها نیز سریع‌تر واکسینه شوند.»

او اقناع از طریق چهره‌های معتبر علمی، هنری و ورزشی را یکی از راه‌های اقناع مخالفان یا افراد مانده بر سر دوراهی پیشنهاد کرد و گفت: «مردم نسبت به مسئولان بی‌اعتماد هستند و حتی صحبت‌های مدیران وزارت بهداشت بر آنها اثری ندارد. بنابراین بهتر است که از چهره‌های شاخص علمی، روحانیت، هنرمندان و ورزشکاران خواست که جامعه مخاطب خود را تشویق به واکسیناسیون کنند یا از طریق ارائه خدمات رایگان در بخش‌های خصوصی و دولتی مانند ارائه رایگان بلیت مترو و اتوبوس یا بخشودگی بخشی از مالیات یا هزینه آب، برق، گاز این انگیزه را در افراد ایجاد کرد که واکسن بزنند.»